

ÖFVERSIGT

AF

KONGL. VETENSKAPS-AKADEMIENS FÖRHANDLINGAR.

Årg. 32.

1875.

N°. 2.

Onsdagen den 10 Februari.

Præses tillkännagaf, att Akademiens ledamot, f. d. Intendenten vid Riksmuseum, Professorn CARL JACOB SUNDEVALL, äfvensom Akademiens Arkitekt PER ULRIK STENHAMMAR med döden afgått.

Med anledning af Kongl. Kammar Collegii remiss å besvärsmål rörande fiskets bedrifvande i sjön Hjelmaren hade Hrr S. LOVÉN och SMITT afgifvit ett utlåtande, som af Akademien godkändes såsom grund för hennes eget yttrande i ämnet.

Hr NORDENSKIÖLD medelade en af Assistenten G. LINDSTRÖM författad uppsats: »Undersökning af magnetkisens sammansättning»*.

Hr LOVÉN dels meddelade undersökningar, utförda af Dr. HJ. THEEL, öfver Phascolion strombi (Mout.), dels föredrog följande af Studeranden A. STUXBERG insända och författade uppsatser: »Lithobius borealis Meinert, funnen i Sverige»*, »Nya nordamerikanska Lithobier»*, och »Om nordamerikanska Oniscider»*.

Hr GYLDÉN inlemnade och refererade en af honom sjelf författad uppsats: »Om införandet af elliptiska funktioner i ett astronomiskt problem»*.

Hr STÅL redogjorde för innehållet, dels af en af Läroverksadjunkten Dr. C. J. NEUMAN afgifven berättelse om den resa, som denne med understöd af Akademien under sommaren 1874 utfört till Gotland och Öland för zoologiskt ändamål*, och

Om Nord-Amerikas Oniscider.

Af ANTON STUXBERG.

[Meddeladt den 10 Februari 1875.]

Med hänsyn såväl till arternas begränsning som deras geografiska utbredning kan vår kunskap om familjen Oniscoidæ bland isopoderna med skäl sägas vara jämförelsevis ringa och i hög grad bristfällig. Denna anmärkning gäller icke minst hvad angår den amerikanska kontinenten, den norra med den södra. Ty af samtliga hittills kända Oniscider kommer blott en obetydlig procent på denna stora kontinents andel; och för att vi må inskränka oss till Nord-Amerika allena ¹⁾ (deri äfven inbe-

¹⁾ Syd-Amerikas fauna omfattar följande kända Oniscider:

1. *Ligia Baudiniana* M.-EDWARDS 1840 (Rio de Janeiro).
2. " *Gaudichaudii* M.-EDWARDS 1840 (Chili).
3. " *cayennensis* C. KOCH 1847 (Cayenne).
4. " *cursor* DANA 1853 (Tierra del Fuego).
5. *Styloniscus magellanicus* DANA 1853 (Tierra del Fuego).
6. *Philoscia Olfersii* BRANDT 1833 (Brasilia).
7. " *Sellowii* BRANDT 1833 (Montevideo).
8. " *picta* BRANDT 1833 (Brasilia).
9. *Oniscus nigrescens* DANA 1853 (Rio de Janeiro).
10. " *angustus* DANA 1853 (Tierra del Fuego).
11. " *bucculentus* NICOLLET 1849 (Chili).
12. " *tuberculatus* NICOLLET 1849 (Chili).
13. " *angustatus* NICOLLET 1849 (Chili).
14. " *bilineatus* NICOLLET 1849 (Chili).
15. " *armatus* NICOLLET 1849 (Chili).
16. *Porcellio cinerascens* BRANDT 1833 (Montevideo).
17. " *brunneus* BRANDT 1833 (Demerary).
18. " *advena* STUXBERG 1872 (Brasilia).
19. " *fuegiensis* DANA 1853 (Tierra del Fuego).
20. " *chilensis* NICOLLET 1849 (Chili).

gripen den mexikanska republiken), äro de arter, som hittills blifvit derifrån beskrifna, endast följande:

1. *Ligia Baudiniana* M.-EDWARDS 1840.
2. » *Pallasii* BRANDT 1833.
3. » *occidentalis* DANA 1853.
4. » *dilatata* STIMPSON 1857.
5. *Styloniscus gracilis* DANA 1854.
6. *Alloniscus perconvexus* DANA 1854.
7. *Oniscus affinis* SAY 1818.
8. » *vicarius* STUXBERG 1872.
9. *Porcellio spinicornis* SAY 1818.
10. » *dubius* BRANDT 1833.
11. » *gemmulatus* DANA 1853.
12. » *niger* SAY 1818.
13. » *aztecus* SAUSSURE 1857.
14. » *mexicanus* SAUSSURE 1857.
15. » *Montezumæ* SAUSSURE 1857.
16. *Armadillo cacahuamilpensis* BILIMEK 1867.
17. *Pseudarmadillo carinulatus* SAUSSURE 1857.
18. *Sphærillo affinis* DANA 1854.
19. *Armadillidium pilulare* (SAY) 1818.

Under sådana förhållanden har det synt mig lämpligt att meddela, jämte beskrifningar der så nödigt funnits, en öfversigt af de till familjen Oniscoidæ hörande arter, som af Docenten GUSTAF EISEN insamlats i Nord-Amerika och af honom blifvit åt mig öfverlemnade för bestämning, i synnerhet som flertalet af de arter samlingen innehåller lemnar ett rätt intressant bidrag

-
21. *Porcellio interruptus* HELLER 1861 (Chili).
 22. » *pulcher* NICOLLET 1849 (Chili).
 23. » *Gayi* NICOLLET 1849 (Chili).
 24. » *granurus* NICOLLET 1849 (Chili).
 25. » *trilipatanus* NICOLLET 1849 (Chili).
 26. *Cubaris cinereus* BRANDT 1833 (Brasilia).
 27. » *murinus* BRANDT 1833 (Brasilia).
 28. » *brunneus* BRANDT 1833 (Demerary).
 29. *Armadillo granurus* NICOLLET 1849 (Chili).
 30. *Sphæroniscus flavomaculatus* GERSTÆCKER 1854 (Columbia).

till kunskapen om åtskilliga land-isopoders kosmopolitiska förekomst. De arter som jag, efter nämnda materials undersökning, är i tillfälle att till de från den nordamerikanska kontinenten redan kända tillägga äro:

1. *Ligidium hypnorum* (CUVIER) 1792.
2. *Trichoniscus pusillus* BRANDT 1833.
3. *Rhinoryctes mirabilis* n. gen. & sp.
4. *Porcellio maculicornis* C. KOCH 1840.
5. » *formosus* n. sp.
6. » *scaber* LATREILLE 1804.
7. » *pictus* BRANDT & RATZEBURG 1833.
8. » *trilineatus* C. KOCH 1840.
9. » *convexus* (DE GEER) 1778.
10. *Armadillo speciosus* n. sp.

Såvidt jag af den zoologiska literaturen kunnat finna, utgör hela summan af hittills kända nordamerikanska Oniscider jämte de tio till en ringa del för vetenskapen nya former, som jag här är i tillfälle att tillägga, 29 arter¹⁾, och af dessa äger den nordamerikanska kontinenten åtminstone 7, således nära 25 procent, som tillika förekomma i Europa. Dessa 7 för Nord-Amerika och Europa gemensamma arterna äro: *Ligidium hypnorum*, *Trichoniscus pusillus*, *Porcellio maculicornis*, *P. scaber*, *P. pictus*, *P. trilineatus*, *P. convexus*.

För den lättare öfversigtens skull lemnas här en synoptisk tablå öfver Oniscidernas kända utbredning inom Nord-Amerika. Vid denna är att märka, att för fyra af arterna (12, 15, 17, 29) saknas mig fullt tillförlitliga lokaluppgifter.

¹⁾ Till grund för denna beräkning ligger naturligen den visserligen icke fullt berättigade förutsättningen, att samtliga förut beskrifna arter ej äro blott nominella, samt att bland dem icke finnes någon, som möjligen vore identisk med en eller annan uti den Eisenska samlingen.

	Unalaska.	Puget Sound.	San Francisco.	San Pedro.	Mexico.	Niagara.	Philadelphia.	Mount Lebanon.	New Foundland.
1. <i>Ligia Baudiniana</i>					+				
2. " <i>Pallasii</i>	+								
3. " <i>occidentalis</i>			+						
4. " <i>dilatata</i>		+							
5. <i>Ligidium hypnorum</i>			+			+			
6. <i>Styloniscus gracilis</i>			× ¹⁾						
7. <i>Alloniscus perconvexus</i>			× ¹⁾						
8. <i>Trichoniscus pusillus</i>						+			
9. <i>Oniscus affinis</i>							+		
10. " <i>vicarius</i>						+			+
11. <i>Rhinoryctes mirabilis</i>				+					
12. <i>Porcellio spinicornis</i>									
13. " <i>maculicornis</i>			+	+					
14. " <i>formosus</i>			+	+					
15. " <i>dubius</i>									
16. " <i>gemmulatus</i>		+							
17. " <i>niger</i>									
18. " <i>scaber</i>			+	+		+			+
19. " <i>pictus</i>						+			
20. " <i>trilineatus</i>						+		+	
21. " <i>convexus</i>						+		+	
22. " <i>aztecus</i>					+				
23. " <i>mexicanus</i>					+				
24. " <i>Montezumæ</i>					+				
25. <i>Armadillo cacahuamilpensis</i>					+				
26. " <i>speciosus</i>			+	+					
27. <i>Pseudarmadillo carinulatus</i>					+ ²⁾				
28. <i>Sphærillo affinis</i>			× ¹⁾						
29. <i>Armadillidium pilulare</i>									

Då man noggrant genomgår förestående efter fyndorternas läge ordnade synoptiska tablå öfver arternas kända utbredning

¹⁾ Arten är af DANA uppgifven för California, men upptages här i kolumnen för San Francisco.

²⁾ Det är icke med full säkerhet bekant, om denna art är funnen i Mexico eller på Cuba.

inom Nord-Amerika, framställer sig helt naturligt den tanken, att der de ända till 14000 fot höga Rocky Mountains stryka fram, der har naturen satt en öfverstiglig gräns för åtskilliga arters utbredning, för några en vestlig, för andra åter en östlig. Sålunda sätter denna stora bergsträckning, såvidt känt är, en östlig gräns för *Ligia Pallasii*, *L. occidentalis*, *L. dilatata*, *Styloniscus gracilis*, *Alloniscus perconvexus*, *Rhinoryctes mirabilis*, *Porcellio gemmulatus*, *P. formosus*, *Armadillo speciosus*, *Sphaerillo affinis*; vester derom åter söka vi förgäfvess *Trichoniscus pusillus*, *Oniscus affinis*, *O. vicarius*, *Porcellio pictus*, *P. trilineatus*, *P. convexus*. Men två arter finnas, som äro gemensamma för både det Californiska kustgebitet och landet kring de stora insjöarne i öster; de äro *Ligidium hypnorum* och *Porcellio scaber*. Vid dessa bägge arters förekomst — man kunde vid sidan af dem äfven ställa *Porcellio maculicornis*, ehuru denne ännu icke träffats öster om Rocky Mountains — fäster sig ett särskildt intresse: de förekomma båda i Europa och Norra Amerika, det vestra med det östra, och sannolikt äfven öfver hela Asiens kallare tempererade område. Om dessa två arter från deras ursprungliga centrum, som vi må antaga faller inom Europas eller måhända Asiens omkrets, spridt sig, så att säga, »sua sponte» antingen åt vester, eller åt öster, eller åt bäggadera hållen samtidigt, hvilken spridning följaktligen måste hafva fortgått sedan en ojämförligt lång tid tillbaka, eller om de möjligen först under de senaste århundradena följt civilisationen åt på någon af hennes många stråkvägar, det är en fråga, som väl förtjenar att man åt henne egnar en mångsidig belysning.

Ett annat lika märkligt förhållande är det, att af de högst åtta arter, som hittills äro kända från det östliga Nord-Amerika, sex, d. v. s. 75 procent, äro rent europeiska former. Det är antagligt, att det kända antalet arter utgör endast en ringa bråkdel af det, som verkligen finnes; men äfven om det berott endast på en tillfällighet, att i den vidsträckta kontinentens östliga del påträffats nära nog uteslutande sådana former, som äro öfver större delen af Europa mycket allmänna, så är dock

ett sådant förhållande ganska egendomligt och för djurgeografien mycket intressant.

I det följande har jag af flertalet arter, som äro mig genom autopsi bekanta, lemnat beskrifningar, men för de öfriga endast hänvisningar till de författare, hos hvilka de äro mer eller mindre tillfredsställande diagnosticerade.

1. **Ligia Baudiniana** M.-EDWARDS 1840.

(Hist. Nat. des Crust., III, pag. 155).

Hab. in Mexico circa Saint-Jean d'Ulloa (M.-EDW.).

2. **Ligia Pallasii** BRANDT 1833.

(Conspect. Oniscod., pag. 172).

Hab. in insula Unalaschka (BRANDT).

3. **Ligia occidentalis** DANA 1853.

(U. S. Explor. Exped.—Crustacea, II pag. 742, tab. 49 fig. 7).

Hab. in California ad Sacramento River (DANA).

4. **Ligia dilatata** STIMPSON 1857.

(Proceed. Boston Soc. Nat. History, vol. VI pag. 88. Boston Journ. Nat. History, vol. 6 pag. 507).

Hab. ad Fort Steilacoom (Puget Sound) in territorio »Washington» (STIMPSON).

5. **Ligidium hypnorum** (CUVIER) 1792.

Syn. 1792.	<i>Oniscus hypnorum</i>	CUVIER, Journal d'hist. nat., II pag. 21, tab. 26 figg. 3, 4, 5.
1793.	» <i>agilis</i>	PERSOON in PANZER, Faunæ Insect. Germaniæ initia, 9: 24.
1804.	<i>Ligia hypnorum</i>	LATREILLE, Hist. nat. Crust. Ins., VII pag. 31.
1833.	<i>Ligidium Persoonii</i>	BRANDT, Conspect. Onisc., pag. 174.
1840.	<i>Zia agilis</i>	C. KOCH, Deutschl. Crust., Arachn. und Myriap., 34: 22 & 23.
1853.	<i>Ligidium Persoonii</i>	LEREBOULLET, Cloport. de Strasbourg, pag. 14, tabb. I fig. 1, II figg. 20—31.
1858.	»	JOHNSSON, Sveriges Oniscider, pag. 10.
1870.	» <i>hypnorum</i>	G. BUDDE-LUND, Naturhist. Tidsskr., 3:dje Række 7:de Bind pag. 225.

Hab. ad Niagara et ad San Francisco (G. EISEN).

6. *Styloniscus gracilis* DANA 1854.

(Proceed. Acad. Nat. Sciences of Philadelphia, VII pag. 176).

Hab. in California (DANA).

7. *Alloniscus perconvexus* DANA 1854.

(Proceed. Acad. Nat. Sciences of Philadelphia, VII pag. 176).

Hab. in California (DANA).

8. *Trichoniscus pusillus* BRANDT 1833.

- Syn. 1833. *Trichoniscus pusillus* BRANDT, Conspect. Onisc., pag. 174.
1838. *Itea riparia* C. KOCH, Deutschl. Crust., cet. 22: 17.
1844. » *lævis* ZADDACH, Synops. Crust. Pruss.,
pag. 16.
1857. *Philugria celer* KINAHAN, Nat. Hist. Review, vol.
IV pag. 281, tab. 22 figg. 1—4.
1858. » *riparia* KINAHAN, ibidem, vol. V, pag. 197,
tab. 23 fig. 2.
1858. *Itea lævis* JOHNSSON, Sveriges Oniscider, pag.
13.
1868. *Philugria riparia* BATE & WESTWOOD, British sessile-
eyed Crustacea, vol. II, pag. 456
(cum figg.).
1870. *Trichoniscus pusillus* G. BUDDE-LUND, Naturhist. Tidsskr.,
3:dje Række, 7:de Bind, pag. 257.

Hab. ad Niagara (G. EISEN).

Af denna art, hvilken skiljer sig från den närstående, något större, i England, Tyskland och Danmark sporadiskt funna *Trich. roseus* C. KOCH förnämligast genom framtill rundadt hufvud, större ögon, fullkomligt släta, icke transverselt granulerade bålsegment, samt sista stjärtsegmentets form, hvilket har sidorna och bakkanten starkt inbugtade, äger jag fyra till alla delar med europeiska öfverensstämmande exemplar, insamlade vid Niagara. Det är antagligt, att arten äger en vidsträckt utbredning öfver Nord-Amerika.

9. *Oniscus affinis* SAY 1818.

(Journal of the Academy of Philadelphia, vol. I pag. 430).

Hab. circa urbem Philadelphia (SAY).

10. *Oniscus vicarius* STUXBERG 1872.

(Öfvers Kgl. Vet.-Akad:ns Förhandl., årg. 29 (1872), N:o 9 pag. 3).

Oniscus oblonge ovalis, longitudine duplo majore quam latitudine, valde convexus, haud rugulosus, lævis, subnitidus.

Antennæ exteriores dimidia corporis longitudine paullo minores (= 11 : 25); pedunculi articulus quintus cylindricus, omnium maximus, flagellum longitudine æquans, curvatus; flagelli articulus intimus maximus, triplo longior quam latior, medius tertia parte minor, extremus hoc haud multo longior, intimo brevior.

Oculi, ocellis congregatis, prominentes, ovales, prope ad basin lorum frontis lateralium siti, dimidiam partem capitis lateralem occupantes.

Lobus frontalis medius parvus, laterales maximi, rotundati, longitudine oculos æquantes, supra plus minus profunde excavati; caput carina transversa valde elevata, partem frontalem a superiore disjungente instructum. Vertex antice scrobiculo profundo pone lobum medium foveaque minore ab hoc utrinque oblique sita.

Trunci segmenta omnia, primo excepto, marginibus anterioribus lateralibus rotundatis, tria priora margine posteriore utrinque profunde sinuato, quartum epimeris postice levissime, cetera valde elongatis et acutis. Margo ultimi segmenti posterior sinuatus.

Cauda subcircularis, eadem fere longitudine ac latitudine, epimeris segmentorum primi et secundi evanescentibus, tertii, quarti, quinti maximis, retroversis, acutis, margine laterali arcuatis. Segmentum ultimum trigonum, longitudine multo majore quam latitudine, marginibus lateralibus sinuatis, acutum, convexus. Pedum ultimi paris articulus basalis margine antico limbato, latitudine maxima dimidiam longitudinem multo superante, appendix exterior complanata, acuta, longitudine hunc æquante, qua appendix interior pilosa paullo major.

Color fusco-griseus, epimerorum margine serieque macularum plus minus rotundarum laterali albis; in medio dorso maculae numerosissimæ majores vel sæpissime minores oblongæ, irregulares

inveniuntur. Caput pallide punctulatum. Segmentum caudæ ultimum vitta transversa angustiore.

Longitudo 16 m.m.; latitudo 7 m.m. — Longitudo primi paris pedum 6 m.m., septimi 8 m.m.

Hab. in New Foundland (JOSUA LINDAHL) et in Canada circa Niagara (G. EISEN).

Ab Onisco murario CUVIER (Journ. d'hist nat., II pag. 22, tab. 26 figg. 11—13), cui simillimus et valde affinis, hic noster On. vicarius præcipue diversus: longitudine pro ratione majore, segmentorum latitudine minore, capitis ceterique corporis lævitate æque ac tribus foveis vertici impressis, quarum antica maxima et profundissima est.

Då jag första gången (anf. st.) beskref denna förmenta nya art, ägde jag deraf endast ett enda individ, jämte några exemplar af Porcellio scaber hemfördt från New Foundland af Dr. JOSUA LINDAHL. Från Docenten GUSTAF EISEN har jag sedermera erhållit fyra hithörande exemplar, insamlade vid Niagara. Liksom förut uppställer jag fortfarande denna form såsom specifikt skild från Oniscus murarius CUVIER, ehuru det icke kan förnekas, att skiljaktigheterna äro få och obetydliga, samt det är skäl att förmoda, att en rikare serie af exemplar möjligen skall ådagalägga bägges identitet.

Af släktet Oniscus är förut i systemet inregistrerad en art från Nord-Amerika (Philadelphia), On. affinis SAY. Sannolikt är, att denna är identisk med On. vicarius, men derom låter sig ingenting med bestämdhet afgöra blott med ledning af SAYS mycket ofullständiga diagnos.

11. *Rhinoryctes mirabilis* n. gen. & sp.

(Deriv. *ῥίς* = nasus, *ῥούρειν* = fodere).

Rhinoryctes ovalis, longitudine duplo majore quam latitudine, convexus, densissime granulatus, epimeris margine serratis.

Antennæ exteriores corporis latitudine multo breviores (= 85 : 100); pedunculi articulus quintus longissimus, parum

curvatus, longitudine flagellum 3:articulatum æquans; flagelli articuli inter se eadem longitudine vel medius interdum minimus.

Oculi, ocellis congregatis, prominentes, subcirculares.

Lobus frontalis medius magnus, productus, obtusus, sursum porrectus, quartam partem latitudinis capitis æquans; lobi laterales producti, conici, antice rotundati, longitudine oculos æquantes.

Trunci segmenta omnia margine postico medio sinuata. Epimera mediocria, angulis anticis post sensim magis rotundatis, serratis, angulis posticis parum retroversis, rotundate-acuminatis.

Cauda subcircularis, latitudine paullo majore quam longitudine, omnium segmentorum longitudine æquali, epimeris segmentorum primi et secundi evanescentibus, tertii, quarti, quinti maximis, retroversis, margine exteriori rotundatis, serratis, interiore fere rectis. Segmentum ultimum trigonum, duplo latius quam longius, marginibus posticis rectis, rotundate-acuminatum, supra convexiusculum et interdum fovea longitudinali haud profunda instructum. Pedum ultimi paris articulus basalis fere æque latus ac longus, depressus, margine postico-laterali parum elevato, circulariter rotundato, serrato, appendix exterior paullum complanata, subconica, margine exteriori recto, interiore convexo, longitudine appendicem interiorem haud multo superans, quæ ultimum caudæ segmentum parum excedit.

Color dorsi rufo- vel fusco-griseus, lobis frontalibus, præsertim medio, vittaque trunci longitudinali nigrioribus, maculis oblongis numerosissimis pallidioribus inspersis.

Longitudo 10 m.m., latitudo 4,5—5 m.m., altitudo 2,3—2,5 m.m.

Hab. in California media ad urbem San Pedro haud procul ab oceano pacifico (G. EISEN).

Genom sina 8-ledade antenner, saknaden af speciella respirationsorgan i caudalfötternas ramus opercularis, äfvensom genom de långt framdragna, koniska sidoloberna i pannan och dennas likaledes starkt framskjutande, egendomligt uppåt böjda medianlob visar sig denna art, som vid ett flyktigt påseende företer rätt mycken habituell likhet med en *Porcellio trilineatus*,

generiskt skild från alla hittills kända oniscider. Egendomlig som den är, synes den mig förtjent af en utförligare beskrifning.

Kroppsformen är oval, dubbelt så lång som bred, stundom, synnerligast hos yngre exemplar, något mera, fram- och baktill halfcirkelformigt rundad, med bålens sidor nästan parallela. Segmenten äro starkt konvexa, icke nedtryckta, så att deras bredd ej öfverstiger det dubbla måttet af deras höjd.

Hufvudet, såväl framtill som baktill i saknad af upphöjda ränder, har, om vi bortse från de framskjutande frontalloberna, ofvanifrån sedt utseendet af ett cirkelsegment, som närmar sig halfcirkelns form; dess längd förhåller sig till dess största bredd ungefär som 45:100. *Epistomium* är konvext, deladt i omkring 8 små rundade lober. *De yttre antennerna* äro jämförelsevis korta, deras längd motsvarar tre fjerdedelar af kroppens bredd; *pedunkeln*s andra led är, som vanligt, på insidan klubblikt uppsväld, ej lika mycket dock som hos t. ex. *Oniscus murarius* eller *On. vicarius*, på hela sin öfre-yttre del tätt besatt med fina, genomskinliga, silfverglänsande epidermoidalbildningar, den tredje och fjerde leden förete intet egendomligt, den femte är något krökt, cylindrisk, längst af alla, i längd något mindre än de två närmast föregående sammantagna, men större än *flagellen*, hvars tre leder äro af nära nog samma inbördes längd. Alla antennlederna äro beklädda med spriddt ställda, silfverglänsande borstlika bildningar. — Då man betraktar hufvudet ofvan ifrån, visa sig *de tre frontalloberna* lika långt framskjutande, men den linie, som förenar dem, är icke en rät linie: en sådan, dragen mellan de två sidoloberna, går midt imellan *epistomii* öfre rand och medianlobens spets. *De laterala frontalloberna* äro riktade framåt och något snedt utåt, beröra med inre sidan af deras bas de yttre antennernas insertionsställen, äro till formen cylindriska, ej liksom så ofta är fallet hos *Onisci* och *Porcelliones* plattade och ofvan exkaverade, underifrån sedda nära tre gånger så långa som breda vid midten, i framranden hastigt rundade. *Den mediana frontalloben* upptager vid basen en fjerdedel af pannans bredd, är nästan lika lång som bred, stympadt triangel-

formig, framtill afhuggen och derstädes icke sällan försedd med en svag inknipning, trynlikt uppviken, ofvan således från sidorna exkaverad, vid basen på hvardera sidan skild från de omgifvande partierna genom en djupgående fåra, som ofvan tvärt slutar i en ansenlig grop. *Ögonen*, icke synnerligen stora, äro nästan cirkelformiga, belägna strax bakom de laterala frontalloberna.

Bålsegmentens epimerer äro medelmåttigt stora, mot kroppens bakdel mer och mer utdragna, i yttre-bakre kanten föga tillspetsade. Det andra—fjerde segmentets epimerer äro genom en djupgående, med den undre randen parallel sutur tydligt skilda från epitergaldelarne, en skilnad som någon gång gör sig märkbar äfven på de tre bakersta, men aldrig på det första bålsegmentet. Der den nämnda suturen utlöper i segmentens bakrand visar sig ej sällan en spetsvinklig inskränning.

Stjerten sluttar hastigt bakåt, är nästan cirkelformig, något bredare än lång; alla segmenten äro lika långa. *Epimererna* äro långa och utåt-bakåt riktade, i ytterkanten starkt rundade, i den inre nästan räta; längden af det femte segmentets epimerer motsvarar dess halfva bredd. *Ändsegmentet* är triangelformigt, nästan dubbelt så bredt som långt, dess spets är trubbigt rundad och dess fria ränder äro fullkomligt räta, icke inbugtade; ofvan är det svagt konvext och försedt med en längsgående bred, men ej djup fåra.

Caudalfötternas ramus opercularis utmärker sig genom saknaden af corpora spongiosa, hvilket förhållande ensamt ställer detta slägte bredvid släktena *Philoscia*, *Oniscus* och *Platyarthrus* inom tribus *Oniscinæ*. Det *bakersta caudalfotparets basalled* är mycket nedplattad och bred, nedifrån sedd fullt lika bred som lång, upptager nästan hela mellanrummet mellan femte caudalsegmentets epimerer och ändsegmentet, sträcker sig något litet bakom dettas spets, har bakrandens yttre fria hälft afrundad, den inre inbugtad och uppbär der det lancettformiga *yttre bihanget*, som är vid basen cylindriskt, i sin öfriga del något nedplattadt, i ytterkanten rakt, i den inre konvext, och i

längd motsvarar ändsegmentets halfva bredd. Detta yttre bihang är ungefär tre gånger så långt som bredt. *De inre bihangen* äro cylindriska, något kortare än de yttre, skjuta ut ett stycke bakom ändsegmentet och äro i spetsen försedda hvardera med 2—3 långa genomskinliga borst.

Segmenten äro alla ytterst tätt besatta med små, för blotta ögat icke märkbara *vårtlika upphöjningar*, och epimerernas fria ränder ha ett fint sågadt utseende, orsakadt af de silfverglänsande, tydligt framträdande epidermoidalbildningarne.

Kroppens grundfärg är gråbrun med ett bredare mörkare band längs ryggen och ett smalare dylikt längs hvardera sidan ofvanom de ljusgrå epimererna. Hufvudets lober äro ytterst mörkt färgade. Mellan de mörkare banden på ryggen äro inströdda en mängd oregelbundna aflånga hvitgrå fläckar, talrikare och tätare nedåt sidorna. På antennlederna, synnerligast den fjärde och femte, äro i grundfärgen inströdda stjernlika mörkare pigmentfläckar.

Längden är hos de största exemplaren (fullvuxna, äggbärande honor) 10 m.m., bredden 4,5—5 m.m., höjden 2,3—2,5 m.m. Hanarnes form är något mera långsträckt. Det sjunde fotparets längd är något större än kroppens bredd.

Af denna art äger jag 12 exemplar från San Pedro i mellersta Californien (G. EISEN).

12. *Porcellio spinicornis* SAY 1818.

(Journal of the Academy of Philadelphia, vol. I pag. 431).

Hab.

13. *Porcellio maculicornis* C. KOCH 1840.

Syn. 1840. *Porcellio maculicornis* C. KOCH, Deutschl. Crust., Myriap. & Arachniden, 34: 16.

1853. » *frontalis* LEREBOULLET, Cloportides de Strasbourg, pag. 63, tabb. I fig. 17, III figg. 81—87.

1857. » *pruinus* KINAHAN, Natural Hist. Review, IV pag. 278, tab. 19 figg. 3, 5, 7, tab. 21 fig. 1.

- Syn. 1858. *Porcellio frontalis* JOHNSON, Sveriges Oniscider, pag. 30.
 1868. " *pruinus* BATE & WESTWOOD, British sessile-eyed Crustacea, vol. II pag. 487 (cum figg.).
 1870. " *maculicornis* G. BUDDE-LUND, Naturhist. Tidsskr., 3:dje Række 7:de Bind, pag. 235.

Porcellio ovalis, leviter convexus, latitudine dimidiam longitudinem fere æquante (latitud. ad longitud. = 45 : 100), capite et segmentorum parte anteriore rugulosis.

Antennæ exteriores dimidiam corporis longitudinem paullo superantes; pedunculi articulus quintus longissimus, subrectus, præcedente fere duplo longior, flagello longitudine fere æqualis, æque ac quartus canaliculatus; flagelli articulus interior exteriore prope duplo longior.

Oculi, ocellis congregatis, prominuli, reniformes.

Lobus capitis medius minimus, parum productus, arcuatus; lobi frontales laterales rotundate-rectanguli, evanidi, supra excavatione infra marginem parum profunda. Vertex sulco transverso tenui pone carinam frontalem parum elevatam. Capitis longitudo dimidiam latitudinem assequens.

Trunci segmenta tria priora epimeris margine posteriore rotundatis, retroversis, quartum rectangulis, quintum subrectis, insequentia duo postrema magis magisque retroversis, acutiusculis. Segmentum ultimum margine postico æqualiter sinuatum.

Cauda subcircularis, latitudine longitudinem fere assequente, epimeris segmentorum primi et secundi minimis, tertii, quarti, quinti minutis, retroversis, acutis, margine laterali subarcuatis. Segmentum ultimum trigonum, longitudine duas latitudinis partes æquante, apice parum producto et acuto, subrotundato, supra subplanum vel levissime sulcatum. Pedum ultimi paris appendix exterior subdepressa, lanceolata, articulo basali duplo longior, appendix interior apicem ultimi segmenti multo superans.

Color dorsi rufo-griseus, immixtis maculis longitudinalibus plus minus irregularibus numerosissimis. Antennæ albomaculatæ.

Longitudo 9 m.m., latitudo 4 m.m.; longitudo antennarum exteriorum 4,5 m.m.

Hab. in California ad San Francisco et San Pedro (G. EISEN).

14. *Porcellio formosus* n. sp.

Porcellio ovalis, latitudine dimidiam longitudinem prope assequente (latitud. ad longitud. = 45 : 100), convexus, sublævis, subnitidus.

Antennæ exteriores latitudinem corporis longitudine æquantes; pedunculi articulus primus secundo duplo brevior, quartus extra profundius, supra levius longitudinaliter sulcatus, quintus longissimus, præcedente tertia parte, flagello haud multo longior, rectus, parte proximali inconspicue, distali levius canaliculata; flagelli articuli inter se eadem longitudine.

Oculi, ocellis congregatis, prominentes, ovales.

Lobus frontalis medius paullum productus, rotundatus, laterales evoluti, longitudine altitudine faciei vel oculis æquales, antice truncato-rotundati, pone excavatione semilunari profundiore præditi.

Trunci segmenta tria priora margine postico recto, epimerorum angulis posticis rectis, quartum subrectis, quintum, sextum, septimum magis magisque retroflexis, sed non multum acuminatis.

Cauda subcircularis, latitudine quinta circiter parte majore quam longitudine, epimeris segmentorum tertii, quarti, quinti mediocribus, retroversis, margine interiore curvatis, duplo longioribus quam latioribus, paullum acuminatis. Segmentum ultimum trigonum, prope æque longum ac latum, marginibus posticis profunde sinuatum, apice lato, rotundate acuminato, supra late et profunde longitudinaliter excavato. Pedum ultimi paris articulus basalis infra visus eadem latitudine ac longitudine, supra convexus; appendix exterior subdepressa, lanceolata, margine interiore subrecto, exteriori curvato, latitudine maxima quartam longitudinis partem æquante; appendix interior teres, exteriori tertia parte brevior.

Color dorsi ex rufo fusco-griseus, immixtis maculis pallidioribus oblongis irregularibus numerosis, in duas series latas

parvo intervallo distantes digestis. Cauda plerumque unicolor segmento ultimo ad basin bi- (vel tri-)punctato.

Variat vitta longitudinali albo-grisea serieque macularum majorum ejusdem coloris laterali.

Longitudo 13 m.m., latitudo 6 m.m.; longitudo antennarum exteriorum 6 m.m.

Hab. in California circa San Francisco et San Pedro, ut videtur, frequentissimus (G. EISEN).

15. *Porcellio dubius* BRANDT 1833.

(Conspectus Oniscodorum, pag. 178).

Hab.

16. *Porcellio gemmulatus* DANA 1853.

(U. S. Exploring Expedition—Crustacea, II pag. 725, tab. 47 fig. 7).

Hab. in territorio »Washington« circa Pugets Sound (DANA).

17. *Porcellio niger* SAY 1818.

(Journal of the Academy of Philadelphia, vol. I pag. 432).

Hab.

18. *Porcellio scaber* LATREILLE 1804 (*ad partem*).

Syn. 1758.	<i>Oniscus asellus</i>	LINNÉ, Syst. Naturæ, ed. X, Tom. I pag. 637 (<i>ad partem</i>).
1792.	»	CUVIER, Journ. d'hist. nat., II n. 23, tab. 26 fig. 9 (<i>ad partem</i>).
1798.	»	FABRICIUS, Entomol. System. Supplementum, pag. 300 (<i>ad partem</i>).
1804.	<i>Porcellio scaber</i>	LATREILLE, Hist. Nat. Crust. et Insectes, VII pag. 45 (<i>ad partem</i>).
1806.	»	LATREILLE, Genera Crustaceorum et Insectorum, I pag. 70 (<i>ad partem</i>).
1822.	<i>Oniscus granulatus</i>	LAMARCK, Hist. nat. Animaux sans vertèbres, V pag. 154 (<i>ad partem</i>).
1833.	<i>Porcellio scaber</i>	BRANDT & RATZBURG, Medizinische Zoologie, II pag. 77, tab. 12 figg. 1—4.
1833.	»	BRANDT, Conspect. Oniscod., pag. 176.
1840.	»	C. KOCH, Deutschl. Crust. cet., 34: 6, 7.
1840.	»	<i>Brandti</i> M.-EDWARDS, Hist. Nat. Crustacés, III pag. 168.

1853. *Porcellio scaber* SCHNITZLER, Oniscin. agri Bonnensis, pag. 23.
 1853. " " LEREBoullet, Oniscides de Strasbourg, pag. 34, tabb. I figg. 4, 5, II figg. 43—47.
 1857. " " A. WHITE, A popul. history af British Crustacea, pag. 237, tab. XIII fig. 2.
 1857. " " KINAHAN, Nat. Hist. Review, vol. IV pag. 277, tab. XXI figg. 2, 8.
 1858. " " JOHNSSON, Sveriges Oniscider, pag. 20.
 1868. " " BATE & WESTWOOD, British sessile-eyed Crustacea, vol. II pag. 475 (cum figg.).
 1870. " " G. BUDDE-LUND, Naturhist. Tidsskr., 3:dje Række, 7:de Bind, pag. 238.

Hab. in New Foundland (JOSUA LINDAHL), circa Niagara et in California ad San Francisco, Sauzelito, San Pedro (G. EISEN).

19. *Porcellio pictus* BRANDT & RATZEBURG 1833.

- Syn. 1833. *Porcellio pictus* BRANDT & RATZEBURG, Medizinische Zoologie, II pag. 78, tab. 12 fig. 5.
 1833. " " BRANDT, Conspect. Oniscod., pag. 176.
 1839. " *melanocephalus* C. KOCH, Deutschl. Crust. cet., 28: 18.
 1840. " *pictus* M.-EDWARDS, Hist. Nat. Crustacés, III pag. 166.
 1853. " " LEREBoullet, Oniscides de Strasbourg, pag. 49, tabb. I figg. 8—12, III figg. 61—65.
 1857. " " KINAHAN, Nat. Hist. Review, vol. IV pag. 278.
 1858. " " JOHNSSON, Sveriges Oniscider, pag. 22.
 1868. " " BATE & WESTWOOD, British sessile-eyed Crustacea, vol. II pag. 480 (cum figg.).
 1870. " " G. BUDDE-LUND, Naturhist. Tidsskr., 3:dje Række 7:de Bind, pag. 239.

Hab. circa Niagara (G. EISEN).

20. *Porcellio trilineatus* C. KOCH 1840.

- Syn. 1840. *Porcellio trilineatus* C. KOCH, Deutschl. Crust. cet., 34: 9.
 1844. " " ZADDACH, Crust. Pruss. Prodromus, pag. 11.
 1853. " *trivittatus* LEREBoullet, Cloportides de Strasbourg, pag. 54, tabb. I figg. 13, 14, III figg. 66—70.

- Syn. 1858. *Porcellio trivittatus* JOHANSSON, Sveriges Oniscider, pag. 25.
 1870. » *trilineatus* G. BUDDE-LUND, Naturhist. Tidsskr.,
 3:dje Række 7:de Bind, pag. 239.

Porcellio ovalis, convexus, latitudine dimidiam longitudinem æquante, capite segmentorumque trunci parte antica rugosis.

Antennæ exteriores dimidia corporis longitudine paullo breviores (= 9 : 10); pedunculi articulus quintus quarto tertia parte longior, rectus, cylindricus, non canaliculatus; flagelli articulus interior exteriore paullo brevior.

Oculi, ocellis congregatis, magni, prominentes, margine inferiore recto.

Lobus frontalis medius parum productus, æqualiter rotundatus; laterales magni, semicirculariter rotundati, longitudine latitudinem paullo superante. Capitis longitudo dimidiæ latitudini æqualis.

Trunci segmenta tria priora epimeris margine postico sinuatis, omnia angulis posticis acuminatis. Margo ultimi segmenti posterior æqualiter sinuatus.

Cauda subcircularis, latitudine longitudinem quarta parte superante, epimeris segmentorum tertii, quarti, quinti maximis, retroversis, acutis. Segmentum ultimum trigonum, fere æque longum ac latum, marginibus posticis sinuatis, rotundate acuminatum, deplanatum.

Color griseo-niger, seriebus tribus macularum pallidiorum longitudinalibus.

Longitudo 10—11 m.m., latitudo 4,5—5,5 m.m.; longitudo antennarum exteriorum 4 m.m.

Hab. in Mount Lebanon et ad Niagara (G. EISEN).

21. **Porcellio convexus** (DE GEER) 1778.

Syn. 1778.	<i>Oniscus convexus</i>	DE GEER, Mém. p. servir à l'hist.
des Insectes, vol. VII pag. 533,
tab. 35 fig. 11.
1840.	<i>Porcellio spinifrons</i>	M.-EDWARDS, Hist. Nat. Crustacés,
III pag. 168.
1844.	» <i>lævis</i>	ZADDACH, Crust. Pruss. Prodromus,
pag. 13.

Syn. 1853.	<i>Cylisticus lævis</i>	SCHNITZLER, Oniscin. agri Bon-nensis, pag. 25.
1853.	<i>Porcellio armadilloides</i>	LEREBOULLET, Cloportides de Stras-bourg, pag. 65, tabb. I fig. 18, III figg. 88—94.
1857.	»	KINAHAN, Nat. Hist. Review, vol. IV pag. 279.
1858.	» <i>convexus</i>	JOHNSON, Sveriges Oniscider, pag. 32.
1868.	» <i>armadilloides</i>	BATE & WESTWOOD, British sessile-eyed Crustacea, vol. II pag. 485 (cum figg.).
1870.	» <i>convexus</i>	G. BUDDE-LUND, Naturhist. Tids-skrift, 3:dje Række 7:de Bind, pag. 240.

Porcellio oblonge ovalis, longitudine plus duplo majore quam latitudine, valde convexus, parum rugulosus, sublævis, nitidus.

Antennæ exteriores duas partes corporis longitudinis æquantes; pedunculi articulus quartus pone sulco longitudinali non profundo, quintus cylindricus, subrectus, longissimus, præcedentibus duobus junctis longitudine æqualis, quibus flagelli articuli, inter se eadem longitudine, juncti haud breviores.

Oculi, ocellis congregatis, prominuli, ovales.

Lobus frontalis medius triquetrus, valde acutus; lobi frontales laterales producti, supra profundissime excavati, margine interiore æqualiter rotundato, antico-exteriore truncato, subrecto, exteriore huic longitudine æquali recto.

Trunci segmenta omnia, primo excepto, marginibus anterioribus lateralibus truncato-rotundatis, primum margine posteriore utrinque magis, secundum minus, tertium haud memorabile sinuato; epimera septimi segmenti margine posteriore truncato.

Cauda subcircularis, eadem fere longitudine ac latitudine, epimeris segmentorum primi et secundi evanescentibus, tertii, quarti, quinti retroversis, acutis, longitudine magis magisque accrescentibus. Segmentum ultimum trigonum, longitudine latitudinem æquante, lateribus valde sinuatis, apice acuto, supra convexo. Pedum ultimi paris articulus basalis supra complanatus vel convexus, appendix exterior leviter resupina, elongata, styli-formis, infra convexa, supra complanata, longitudine latitudinem

maximam octies superante, appendice interiore pilosa parum longior.

Color griseus vel plumbeus, subnitidus, epimeris serieque macularum majorum laterali albo-griseis; trunci segmenta omnia dorso, medio excepto, maculis oblongis numerosissimis albo-griseis prædito; caput et cauda speciminum seniorum, epimeris exceptis, nigra, unicoloria. In speciminibus junioribus ultimum caudæ segmentum margine anteriore bipunctatum est, et scutum cephalicum parte posteriore pallide punctulatum.

Sculptura. Segmenta caudæ omnia æque ac posteriora trunci plerumque lævia, epimera autem anteriorum tuberculis minoribus longo intervallo distantibus instructa sunt.

Longitudo 12 m.m., latitudo 5 m.m.; longitudo antennarum exteriorum 8 m.m.

Hab. in New England circa Mount Lebanon et in Canada ad Niagara haud infrequens (G. EISEN).

22. *Porcellio aztecus* SAUSSURE 1857.

(Revue et Magasin de Zoologie, 2:me série tom. IX pag. 307).

Hab. in Mexico (SAUSSURE).

23. *Porcellio mexicanus* SAUSSURE 1857.

(Revue et Magasin de Zoologie, 2:me série tom. IX pag. 307).

Hab. in Mexico (SAUSSURE).

24. *Porcellio Montezumæ* SAUSSURE 1857.

(Revue et Magasin de Zoologie, 2:me série tom. IX pag. 307).

Hab. in Mexico (SAUSSURE).

25. *Armadillo cacahuamilpensis* BILIMEK 1867.

(Verhandl. zool.-botan. Gesellschaft, Bd. XVII pag. 907).

Hab. in Mexico (BILIMEK).

26. *Armadillo speciosus* n. sp.

Armadillo ovalis, valde convexus, lævis, subnitidus.

Antennæ exteriores articulo secundo triplo longiore quam primo, quinto recto, cylindrico, longissimo, flagelli articulis inæqualibus, interiore quadruplo brevioribus quam exterioribus.

Trunci segmenta quattuor priora margine postico utrinque leviter, posteriora tria levissime sinuata. Epimera mediocria, angulis anticis oblique truncatis, angulis posticis primi segmenti subrectis, rotundate-rectangulis, margine sulcatis, secundi, tertii, quarti, quinti minus minusque late rotundatis, sexti et septimi subrectis, rotundatis.

Caudæ segmentum ultimum latitudine minima longitudinem assequente.

Color dorsi griseus, linea mediana serieque macularum majorum laterali et epimeris segmentorum trunci pallidioribus. Caput creberrime pallide punctulatum. Cauda grisea, segmento tertio bipunctato.

Longitudo 5,5 m.m., latitudo 3 m.m.

Hab. in California ad San Francisco et San Pedro (G. EISEN).

Såsom af beskrifningen synes, kommer denna art närmast *Armadillo nigricans* BRANDT och *Arm. flavescens* BRANDT, båda från Caplandet, och liksom dessa utmärker den sig förnämligast genom förekomsten af en tämligen djup fåra i första bålsegmentets yttre-bakre kant, i hvilken det andra segmentet artikulerar mot detta.

Fyra exemplar äro kända, två från San Francisco och två från San Pedro.

27. *Pseudarmadillo carinulatus* SAUSSURE 1857.

(Revue et Magasin de Zoologie, 2:me série tom. IX pag. 308).

Hab. in Mexico aut in insula Cuba (SAUSSURE).

28. *Sphærillo affinis* DANA 1854.

(Proceed. Acad. Nat. Sciences of Philadelphia, VII pag. 176).

Hab. in California (DANA).

29. *Armadillidium pilulare* (SAY) 1818.

(Journal of the Academy of Philadelphia, vol. I pag. 432).

Hab.